

Vereniging Vrienden van de Slotterplas

Nieuwsbrief nr. 19 - maart 2008

Vroege Vogelexcursie op 3 mei 2008

Met een onderbreking in het afgelopen jaar pakt de V.V.S. een traditie dit voorjaar weer op. Op zaterdagochtend 3 mei zal er weer een Vroege Vogelexcursie worden gehouden. Met vogelkenner Paul Tak zullen we per fiets op verkenning gaan naar de vogels die op een vroege mei-ochtend te horen zijn. Hiervoor gaan we op verkenning naar de omgeving van Halfweg. Vertrek van de fietstocht om 06.00 uur aan de Sloterparkbadlaan, bij het eindpunt van de tramlijnen 7 en 14. Einde excursie: circa 09.00 uur.

Deelname aan de excursie is gratis voor leden en andere belangstellenden. Aanmelding is niet nodig. Informatie: tel 020-6990067 of e-mail: eriksw@wxs.nl.

Eerste Lustrum van de V.V.S.

Op 4 juni 2008 zal het vijf jaar geleden zijn dat de Vereniging Vrienden van de Slotterplas werd opgericht. Om dit eerste lustrum te vieren nodigt het bestuur leden en andere belangstellenden uit voor een lustrumborrel op zaterdag 31 mei, van 16.00 tot 18.00 uur.

Plaats van de bijeenkomst is Café Oostoever aan de noordoostkant van de Slotterplas (Oostoever 1). Bij mooi weer zitten we buiten, bij regen kunnen we binnen zitten. Wij hopen u op deze bijeenkomst te kunnen begroeten.

Algemene Ledenvergadering op 19 april

Hierbij nodigen wij alle leden van de V.V.S. uit voor het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering. Deze vindt plaats op zaterdag 19 april 2008 van 14.00 tot 17.00 uur.

Locatie: Natuurtuin De Wiedijk, S.F. van Ossstraat 1, 1068 JJ Amsterdam. Bereikbaar met tramlijnen 1 en 17, halte Piet Wiedijkstraat. Na de vergadering zal er een wandeling door de Heemtuin in het Wiedijkpark worden gehouden.

Agenda

1. Opening door de Voorzitter
2. Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 14 april 2007
3. Verslag over ontwikkelingen rond de Slotterplas in het afgelopen jaar.
4. Verslag van de activiteiten van de Vereniging over het afgelopen jaar
5. Verslag van de penningmeester; financieel verslag 2007
6. Verslag van de kascommissie
7. Benoeming van de kascommissie
8. Periodiek aftreden en herverkiezing van bestuursleden
9. Toelichting plannen en begroting voor 2008
 - Eerste lustrum vereniging
 - Wekelijkse wandeling
10. Rondvraag.

Toelichting bij punt 4. en 5.

De stukken die hierop betrekking hebben zullen tijdens de vergadering ter inzage liggen.

Toelichting bij punt 8.

Volgens de statuten moet ongeveer een derde van de bestuursleden aftreden; de aftredende is herkiesbaar. Dit jaar treden twee bestuursleden af. Zij worden door het bestuur voor herverkiezing voorgedragen. Ieder lid van de vereniging is bevoegd om een of meer andere personen als bestuurslid voor te dragen, mits de voordracht schriftelijk bij de secretaris van de vereniging wordt ingediend uiterlijk drie dagen voordat de algemene ledenvergadering wordt gehouden en medeondertekend is door tenminste twee andere leden van de vereniging.

Van de penningmeester

Het kasboek 2007 is afgesloten en we kunnen constateren dat het ledenaantal wederom is gegroeid. Ondanks extra uitgaven vanwege de acties rondom het geplande stadsdeelkantoor aan de oevers van de Slotterplas is het ons toch gelukt een klein bedrag toe te voegen aan onze reserves. Op 1 januari 2007 stond er op de lopende en spaarrekening totaal een bedrag van 2846,07 euro en op 31 december 2007 was dat 3385,19 euro.

Nieuwjaarsduik in de Sloterplas

Op diverse plaatsen in Nederland wordt op Nieuwjaarsdag door veel waaghalzen een duik genomen in het koude water. Op 1 januari 2008 was ook de Sloterplas uitverkoren voor een eerste Nieuwjaarsduik. Om 13.00 uur doken daar maar liefst 50 bewoners (waaronder opvallend veel kinderen) uit Geuzenveld-Slotermeer bij de Sloterparkbadlaan in de Sloterplas. Aan de kant stonden nog eens 100 helpers klaar om de stoere duikers op te vangen met handdoeken en warme kleren. Men hoopt dat deze duik een traditie zal worden.

Bomennieuws

Op 14 januari 2008 werden door de Slotervaartse stadsdeelportefeuillehouder Paulus de Wilt en kinderen van basisschool Pro Rege op het grasveld in het Sloterpark ter hoogte van het Colenbranderhof drie Walnootbomen geplant. Zij vormen een klimaatbosje, het cadeau van de gedeputeerde van de provincie Noord-Holland aan de Vereniging van Huiseigenaren Slotervaart (Sloterparkbuurt). Met nog vijf walnootbomen, bekend om hun filterende werking, zijn zij een symbolische bijdrage aan de CO2-verlaging.

Voor de wijk Noorderhof in Slotermeer, die in de jaren negentig werd aangelegd, bestaat een uitbreidingsplan in zuidelijke richting. In het gebied tussen de huidige wijk en de Sloterplas komen een groot flatgebouw en woningen te staan. Om dit te realiseren, zouden er op korte termijn tweehonderd bomen gekapt moeten worden.

De plek waar gekapt gaat worden heeft echter nog een groenbestemming. Het is voorbarig om al te gaan kappen voordat er een wijziging in het bestemmingsplan is doorgevoerd. De V.V.S. heeft in een bezwaarschrift geprotesteerd tegen deze gang van zaken.

Een ooievaarsnest aan de Sloterplas

Afgelopen jaar zijn er in het stadsdeel Slotervaart ooievaars gesignaleerd, doch zij hebben er niet genesteld. Op 1 november 2007 zijn er in het Rembrandtpark, in het Sloterpark aan de oever van de Sloterplas en aan De Oeverlanden van het Nieuwe Meer wagenwielen op palen geplaatst, in de hoop dat de vogels daar in 2008 gaan broeden.

Ook in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer krijgen de ooievaars een plekje aangeboden. Bij Natuur- en Milieucentrum De Drijfsijs in het Sloterpark en in een schooltuin in het Eendrachtspark zijn op 12 maart twee ooievaarsnesten geplaatst. De nesten zijn gemaakt van gevlochten takken en staan op 7 meter hoge palen. Gehoopt wordt dit jaar al een ooievaarspaar te ontvangen. Een deel van de dieren komt rond deze tijd uit Afrika en gaat dan op zoek naar een nest.

V.V.S. gelukkig

Onlangs zijn nog vier lantaarns geplaatst langs het Rondje Sloterplas (oostzijde). Dit was de, door de V.V.S. gesignaleerde, ontbrekende verlichting (Nieuwsbrief nr. 14; nov. 2006) langs het pad bij het Watersporteiland tussen de brug over de Christoffel Plantijngracht en de oever van de plas.

Jubileum 'Scouting Sloterplas'

Dit jaar viert Scouting Sloterplas zijn vijftigjarig jubileum. Ietwat verlaat om het te kunnen combineren met de opening van het nieuwe vaarseizoen en de landelijke scoutingdag. Maar iedere datum was toch al een beetje willekeurig. Want hoewel 'Scouting Lourdes' officieel is opgericht in 1957, bestaat de groep al sinds 1955. Ze zijn toen gestart in de Diderotstraat in Amsterdam-Slotermeer. In de jaren '60 zijn ze verhuisd naar het Jeugdhuis bij de Lourdeskerk aan de Noordzijde 44. Later in de jaren '80 is de naam veranderd in 'Scouting Sloterplas' en verhuisden zij naar de huidige locatie, de Romneyloods bij jachthaven 'De Duikelaar' aan de Noordzijde. Op zaterdag 29 maart is er een open dag van 10 tot 16 uur, belangstellenden zijn welkom.

Sloterplasloop 2008

Op zondag 6 april wordt de 73e editie van de Sloterplasloop gehouden. De loop begint en eindigt op de atletiekbaan van sportpark Ookmeer (Willinklaan 7). Het parcours voert over het rondje Sloterplas. Het rondje is vorig jaar door de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Osdorp aangelegd om de mogelijkheden voor sportbeoefening in het park te verbeteren. Hardlopers kunnen kiezen uit 3 afstanden: 2,5 km, 5 km en 10 km. De Sloterplasloop wordt georganiseerd door AAC en maakt deel uit van het rondje Mokum, acht hardloopwedstrijden in Amsterdam. Informatie en inschrijving: www.sloterplasloop.nl

Sloterplaslezing in De Drijfsijs

Op vrijdagmiddag 18 april houdt Erik Swierstra van de V.V.S. een lezing met lichtbeelden over de geschiedenis van de Sloterplas. De bijeenkomst van 15.30 tot 16.30 uur is vrij toegankelijk voor belangstellenden. Locatie: Natuur- en Milieu Educatiecentrum De Drijfsijs, President Allendelaan 4, schuin tegenover eindhalte van de tramlijnen 7 en 14, in het Sloterpark. Meer informatie: www.geuzenveld.amsterdam.nl

Plannen horeca Noorderhof-Zuid

Het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer maakt plannen om naast de uitbreiding van de woonwijk Noorderhof een horecavoorziening te realiseren. Er zijn diverse varianten onderzocht, zoals in of

bij het haventje aan de Noordzijde, maar de variant die de meeste kans maakt is het zeshoekige bastion aan de noordrand van het oorspronkelijke strandbadterrein.

Dit bastion heeft sinds de opening van het strandbad in 1957 nooit zijn eigenlijke horecabestemming gekregen. In 1958 is door architect Piet Elling een gebouw ontworpen voor een restaurant met dienstwoning. Omdat er toen hiervoor geen geld beschikbaar was is het plan niet uitgevoerd en bleef het bastion braak liggen. In het nooit goedgekeurde Masterplan Sloterplas en het Ruimtelijk Toetsingskader Sloterpark was op dit bastion horeca voorzien.

Op een commissievergadering van 4 maart 2008 heeft de V.V.S. gepleit voor de realisatie van een kleinschalige horecavoorziening op deze plek met een omvang van maximaal 400-800 m² en maximaal twee etages. Als voorbeeld zou kunnen dienen het 'Blauwe Theehuis' in het Vondelpark. Deze horeca dient aantrekkelijk te zijn voor zowel omwonenden als voor passanten, d.w.z. de vele voetgangers en fietsers die het 'Rondje Sloterplas' doen. Om die reden vinden wij het een voorwaarde dat in het te ontwikkelen gebouw een loket/buffet wordt gepland waar men passerend een ijsje of drankje kan kopen. De toiletten dienen zo geplaatst te worden dat ook passanten daar gebruik van kunnen maken. Voorts dringt de V.V.S. aan op een goede oplossing voor mogelijke parkeerproblemen, die dan niet ten koste van het overblijvende groen mogen worden opgelost.

Strandbad Sloterplas, schetsontwerp restaurant, 1958, niet uitgevoerd

Uit: 'Piet Elling (1897-1962) Een Samenstemmende Eenheid'; Wim de Wagt, Uitgeverij Thoth, 2008. ISBN 978-90-6868-427-8.

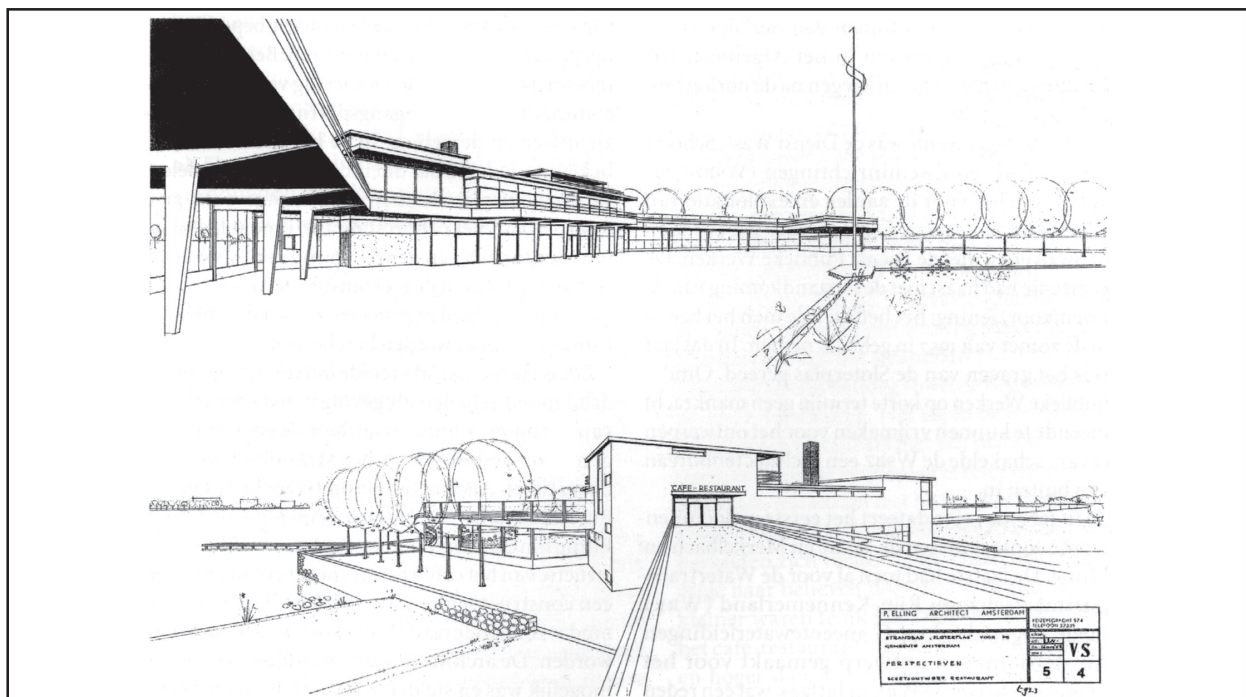
De bebouwing waarvoor Elling de ontwerpen maakte bestond uit de ingangspartij, die hoofdzakelijk kassa's bevatte, een personeelsgebouw met een inpandige woning, een reeks van vier kleedgebouwen, twee kiosken voor de verkoop van versnaperingen en dranken, een kinderbad, een toiletgebouw en het café-restaurant.

Elling gaf het café-restaurant een even karakteristieke als functionele opzet. Als grondvlak koos hij een V-vorm, waarbij de open zijde was georiënteerd op de zon. Het middendeel van het gebouw betrof het restaurantgedeelte, de beide 'armen' van de V bevatten terrassen.

De armen van het gebouw besloegen twee bouwlagen; de verdiepingen waren toegankelijk via trappen aan de uiteinden, die tegelijk de opmaat vormden voor het café-restaurant boven. Overigens was dit ook bereikbaar via een loopbrug aan de noordzijde van het gebouw, die de verbinding vormde met de toegangsweg vanaf de Noordzijde. De terrasruimte op de begane grond was gedeeltelijk in de lengte overdekt; de terrassen boven werden beschermd door glazen windschermen. Boven mondden de terrasarmen voor het café-restaurant uit in een breed balkon.

Het toegangsgebouw met de kassa's werd werkelijkheid, evenals het kinderbad en het toiletgebouw. Dit laatste bevond zich ten opzichte van de niet-gebouwde toiletruimte in het café-restaurant praktisch aan het andere uiteinde van het terrein en lag half verscholen tussen de bomen en heesters.

Ten behoeve van de bouw van het overdekte zwembad van 1973 werd het toegangsgebouw afgebroken, het toiletgebouw verdween in 2007 bij de aanleg van het 'Rondje Sloterplas'. Het kinderbad bestaat nog.

De Sloterplas met oevers op de lijst Amsterdamse Top 100 jong erfgoed

Op 17 januari 2008 werd deze lijst door wethouder Tjeerd Herrema gepresenteerd. Van de honderd geselecteerde objecten uit de periode 1940-1970 bevinden er zich 27 in de Westelijke Tuinsteden: de stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Osdorp. Naast diverse kerken, scholen, woongebouwen, etc. is hier het grootste en belangrijkste object op de lijst de Sloterplas met zijn oevers. Het is de bedoeling dat deze objecten beschermd gaan worden.

Vierde aflevering feuilleton Stadsdeelkantoor Osdorp, nu onder groene heuvels?

* Vanaf 2 februari 2008 roept de 'Kwekker' alle Osdorpers weer op om de Sloterplas 'te laten bruisen'. Het Bureau BVR heeft drie varianten voor de oevers gemaakt, onder andere gebaseerd op de in november 2007 verzamelde ideeën.

- Variant 1: Langs Meer en Vaart zes tot zeven meter hoge heuvels, waaronder gebouwen. De landtong geheel bebouwd. In de Anslijnflat een groot gat van waaruit een brug naar de heuvels.

- Variant 2: Steigers in de plas. Langs Meer en Vaart gebouwen tot vier etages hoog waarin onder andere een stadsdeelkantoor. De landtong gedeeltelijk weggegraven voor een haven. Langs de Cornelis Lelylaan steigers in de plas waarop twee kleine gebouwen.

- Variant 3: Strand Osdorp. Aan de noord- en zuidkant van Meer en Vaart twee geheel bebouwde landtongen (waarin het stadsdeelkantoor), daartussen een strand. De begane grond van de Anslijnflat (langs Nicolaas Anslijnstraat) uitgebouwd naar Meer en Vaart.

Er staat een voorlichtingsbus op het Osdorplein en er wordt op straat geënquêteerd.

* 5 februari: 'Open Raad', presentatie van de drie varianten in het (oude) stadsdeelkantoor. Stadsdeelvoorzitster mev. Teuling 'klaagt' dat zij belast is met een besluit van het vorige stadsdeelbestuur om 16.000 m² te bouwen op de oevers. Dit moet om de nieuwbouw van de 'SuHa-buurt' te bekostigen. De buurt is inmiddels gedeeltelijk gesloopt.

* 6 februari: De V.V.S. stuurt een brief waarin alle drie varianten worden afgewezen omdat:

- 1. een gedeelte van de plas wordt gedempt;
- 2. de oevers bebouwd worden;
- 3. in twee varianten het stadsdeelkantoor een plaats krijgt.

* 6 februari: Presentatie van de 3 varianten voor ondernemers.

* 7 februari: 'Debat' in de Serre met een forum waarin één jongerenwerker, één ondernemer, één lid van de ARS (Amsterdamse Raad voor de

Stadsontwikkeling), één lid van de actiegroep HOO! en één bestuurslid van de V.V.S. Na presentatie van de drie varianten kunnen de aanwezigen met een soort afstandsbediening hun mening over de drie varianten kenbaar maken.

Mevr. Teuling benadrukt weer haar 'verplichting' om 16.000 m² op de oever te bouwen.

De meerderheid van de aanwezigen op de beide avonden (5 en 7 februari) keurde de bouwplannen aan de oevers af.

* 10 februari: AT5 besteed aandacht aan 'het gewoon doorgaan van Osdorpse bebouwings- en dempingsplannen' en daarmee het negeren van de uitspraak van Provinciale Staten van 19 november 2007. Achtereenvolgens komen HOO!, V.V.S., Joke Geldhof (Provincie Noord-Holland) en mev. Teuling aan het woord.

* 12 februari: Op de website www.binnenlandsbestuur.nl spreekt Joke Geldhof haar verbazing uit dat Osdorp gewoon doorgaat met plannen, terwijl Provinciale Staten die hebben afgewezen, waarmee de geloofwaardigheid en beslissingsbevoegdheid van de Provincie wordt aangetast.

* 13 februari: De "PvdA gaat voor groen". In de Westerpost benadrukt zij nog eens op "unieke punten en verborgen kansen" van de gebouwen op de oever. Met deze 16.000 m² bebouwing wordt de oever dus nog groener!

* 15 februari: twee V.V.S.-bestuursleden hebben een gesprek gevoerd met een vertegenwoordiging van de PvdA-Osdorp. Het gesprek was bedoeld om elkaars argumenten nader te verkennen.

In de vorige nieuwsbrief meldden wij de oprichting van een werkgroep in de centrale stad die meer visie moet ontwikkelen op de Sloterplas als 'Stadsplas'. Wij hebben geprobeerd om deel te mogen nemen aan die werkgroep, maar men denkt dat een belangengroep onvoldoende objectief kan meedenken. De werkgroep valt onder verantwoordelijkheid van wethouder Gehrels en verder nemen ambtenaren deel en vertegenwoordigers van de drie stadsdelen rond de Sloterplas.

Vereniging Vrienden van de Sloterplas Opricht 4 juni 2003

Bestuur

Harriët Haakma Wagenaar - voorzitter

Erik Swierstra - secretaris

Tineke Stricker - penningmeester

Tineke Rombout

Peter Stein

Berta Tenner

Wouter van der Wulp

Sloterplas, Centrum van Nieuw-West

Waar nu de Sloterplas is, lag voor de westelijke stadsuitbreiding de Sloterdijkermeerpolder. Dit was de in 1644 drooggemaakte Slootermeer. De polder lag twee meter lager dan de omgeving. Daarom kon Cornelis van Eesteren hem in het Algemeen Uitbreidingsplan (AUP) alleen gebruiken voor zandwinning en voor recreatie.

De aanleg van de Westelijke Tuinsteden begon in 1948 met het uitgraven van deze polder. Het zand uit de plas werd gebruikt voor ophoging van de bouwgrond. De Open Stad die eromheen verrees is georiënteerd op de Sloterplas.

Het Ruimtelijk Concept

De plas is langwerpig van vorm, gericht van zuidwest naar noordoost, net als de vroegere polder. Net als bij de Open Stad was ruimtelijke continuïteit uitgangspunt voor het stedenbouwkundig ontwerp.

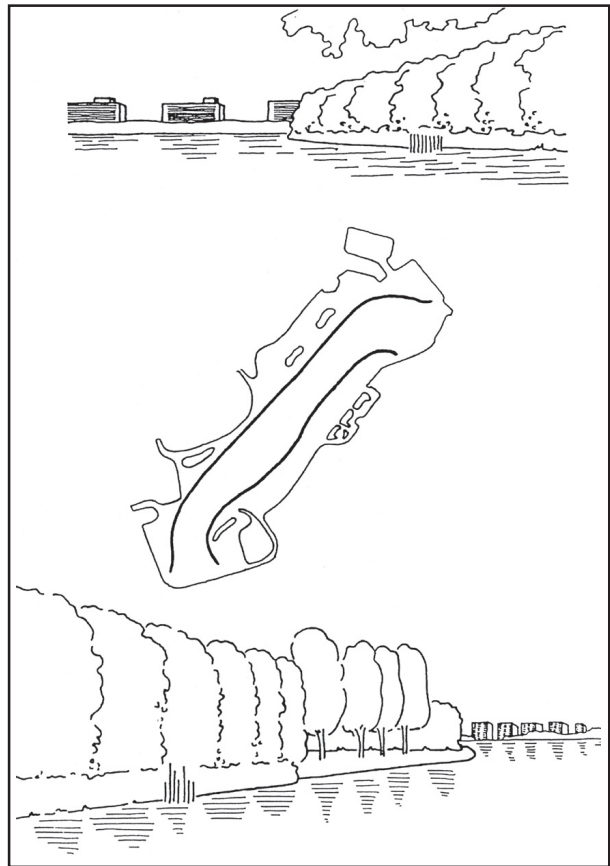
Aan de zuidkant en noordkant zijn 'nevenplassen' bedacht die iets verschoven liggen ten opzichte van de lengteas van de plas. De beëindiging van de plas is daardoor niet te zien en lijkt door te lopen als een rivier (illustratie rechtsboven).

De bezonning, de wind en de recreatiebehoefte van de bewoners van heel Amsterdam zijn bepalend geweest voor de inrichting van de oevers.

De noordelijke en zuidelijke kop van de plas kregen een stedelijk karakter, en de lange oostelijke en westelijke oevers een natuurlijk karakter (illustratie linksonder).

De noordelijke oever ligt het dichtst bij de oude stad en is daarom ingericht voor massale recreatie. Hier zijn een brede boulevard, een haven en een strandbad aangelegd. Er loopt een weg langs de oever.

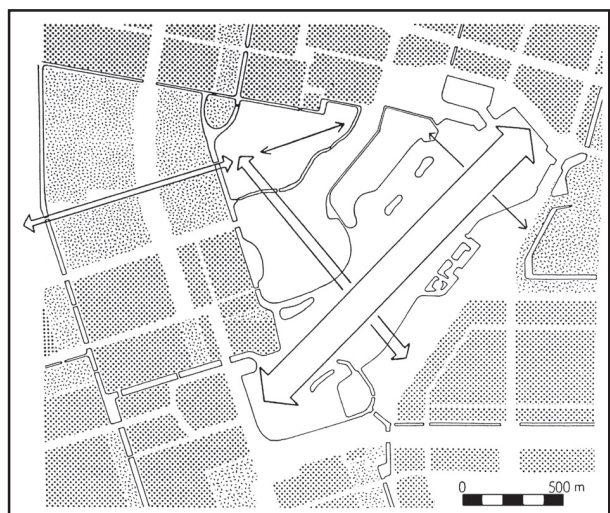
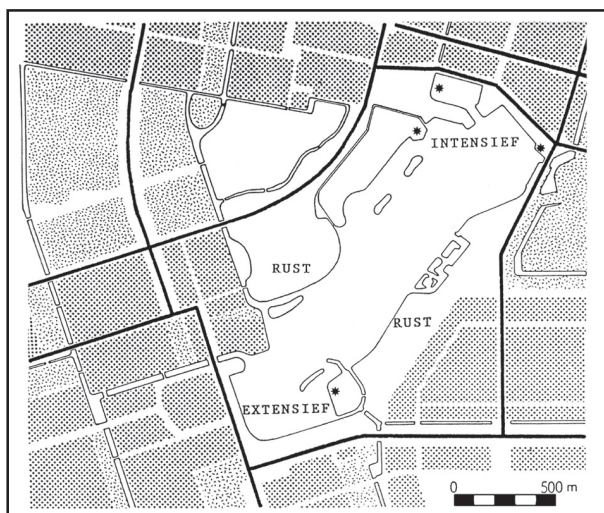
Vanuit het drukker deel kon het publiek zich verspreiden over de moeilijker toegankelijke gebie-

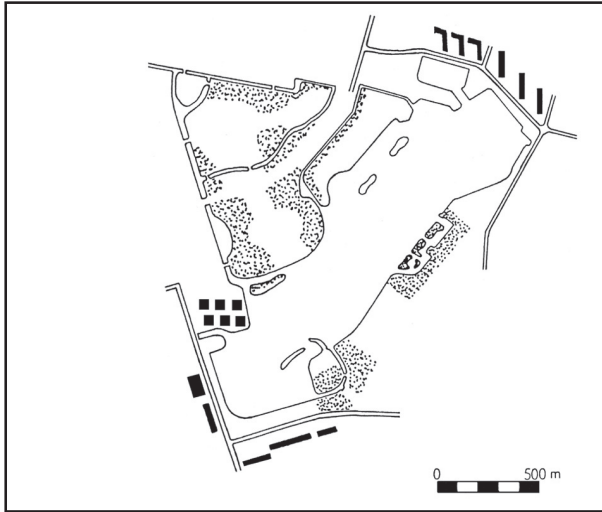

den aan de oostelijke en westelijke oevers die meer voor de rustzoekers waren bestemd.

De zuidelijke oever lag het verst van de oude stad en had daarom een minder intensieve functie voor de recreatie. Ook langs de zuidelijke oever loopt een weg (illustratie linksonder).

Aan het noordwestelijke einde van het park was een heuvel bedacht van waaruit men zicht heeft op de plas en op het open polderlandschap van Oud Osdorp. De bomengroepen waren zodanig geplaatst dat ze het zicht op de plas niet zouden belemmeren. Ook vanuit de wijken aan de oostkant was zicht op de plas. Zo was de belangrijkste zichtlijn in de lengte van de plas maar ook dwars op de plas waren zichtlijnen bedoeld (illustratie rechtsonder).

Terwijl aan de zuidkant lage oevers voldoende waren, heeft de noordkant drie meter hoge muren gekregen. Het stedelijke karakter van de noordoever wordt zowel bepaald door de walmuren, die mede zijn bedoeld om bij zuidwesterstorm de te verwachten hoge golfslag op te vangen, als door de drie hoge flatgebouwen. Aan de zuidoever wordt het stedelijk karakter bepaald door de zes hoge flats van Torenwijk en een groene wandelweg (illustratie linksboven).

De denkbeeldige lijn tussen deze groepen flatgebouwen staat schuin op de lengterichting van de plas. Dit accentueert de doorstromende ruimte. Aan de westkant zijn de oevers zodanig afgewerkt dat een vrij gebruik hiervan mogelijk is, terwijl aan de oostkant ruimte is voor een rietkraag en een groep eilanden met dichte beplanting is gesitueerd, die aantrekkelijk zijn voor vogels (illustratie rechtsboven).

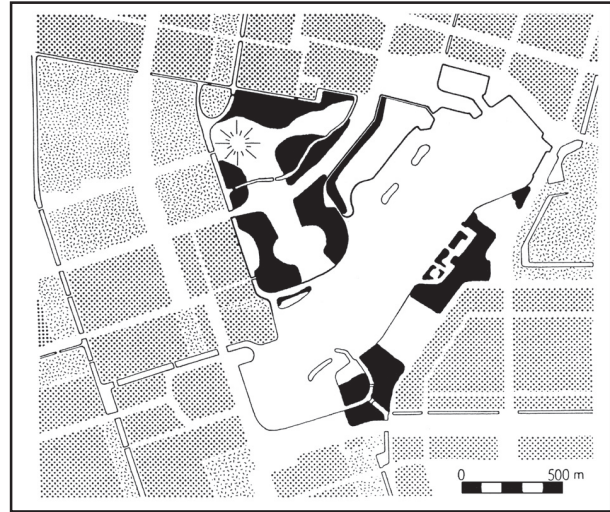
Deze analyse van het ontwerp van de Sloterplas is ontleend aan: 'Studie Sloterplasgebied' uit 1989 door Urban van Aar voor het Bureau Boventerritoriaal van Groenvoorzieningen Amsterdam van de Dienst Openbare Werken. De studie is gemaakt om te voorkomen dat bij de overdracht van het beheer aan de Stadsdelen per 1 januari 1990 kennis en inzicht verloren zouden gaan.

Urban van Aar:

"Het doel van de studie is het benadrukken van de bijzondere kwaliteiten van het Sloterplasgebied opdat deze in de toekomst verder tot ontwikkeling gebracht zullen worden.

Het stedenbouwkundig concept van de Westelijke Tuinsteden was en is nog steeds het beste uitgangspunt om tot een overtuigend geheel te komen. Bij elke toekomstige ingreep zouden de genoemde ruimtelijk-architectonische principes als uitgangspunt gehanteerd moeten worden."

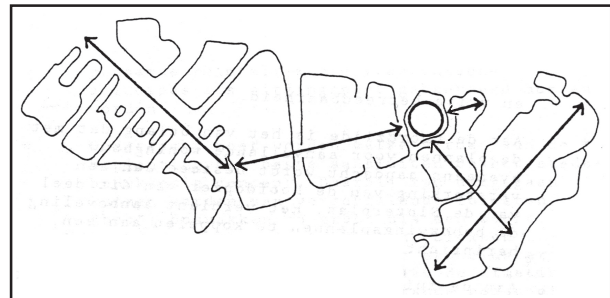
Naast bovenstaande ontwerpanalyse bevat de studie ook adviezen voor aanpassing aan het huidige gebruik, enkele daarvan zijn:

- Als compensatie voor de niet uitgevoerde heuvel in het noordwesten zou hier een uitkijktoren geplaatst kunnen worden. Het daar ontstane Ruige Riet zou dan ontwikkeld kunnen worden tot een mooi bos.

- In het Sportpark Ookmeer zou een doorgaande (ecologische) verbinding naar de Osdorper Binnenpolder en recreatief medegebruik gerealiseerd moeten worden (illustratie rechtsonder).

- Het is van het grootste belang dat er voor het hele gebied een Masterplan wordt opgesteld. (!)

Vooruitlopend op de instelling van de stadsdelen heeft de Gemeenteraad van Amsterdam in 1989 besloten datvoor parken die onder meerdere stadsdelen gaan vallen, zoals het Sloterpark, een beheercommissie zal worden samengesteld. Hier is echter nooit uitvoering aan gegeven.

Vereniging Vrienden van de Sloterplas

Jan Tooropstraat 6
1062 BM Amsterdam
gironummer 9590123

Uitgave maart 2008